

Indstilling til Cavling: Afdækningen af den historisk store minkerstatning - Theis Ehler Molin, Helle Fuusager, Mathias Mencke og Kaare Sørensen

Det er en af journalistikkens fornemmeste opgaver altid at sige: Hvorfor egentlig? Dét spørgsmål stillede Zetland-journalist Theis Ehler Molin klart og tydeligt, da han hørte, at regningen for erstatningerne til minkbranchen var steget fra omkring 5 til svimlende 30 milliarder kroner.

Tallet var aldrig hemmeligt, det stod i en pressemeddelelse, og det blev bragt i danske medier. Men hvorfor blev prisen ved med at stige hele tiden? Det ved vi nu.

Med en ekstrem sikker systematik, et omfattende skriftligt researcharbejde, kilder i centrale positioner, det held, der kommer, når man knokler, og en altid sund skepsis overfor veletablerede fakta har Theis Ehler Molin, sammen med kollegerne Helle Fuusager og Mathias Mencke og redaktør Kaare Sørensen, over ni måneder med en forbilledlig grundighed gravet dybt.

Vi kender derfor nu til de ellers meget lukkede erstatningskommissioner; vi ved nu, hvordan minkavlerne selv sad og traf afgørende afgørelser, som de senere kunne lukrere økonomisk på. Bare rolig, sagde ministeren, vi klager bare over afgørelserne, og så bliver alt godt. Og så afdækkede holdet bag serien 'Mink for milliarder,' at minkavlerne også havde flertallet i klageinstansen. Det er nu ændret efter Zetlands afdækning.

Vi kender også til ellers dybt fortrolige rapporter fra flere respekterede analysebureauer, der over for myndighederne dokumenterede, at prisen på erstatningen – 332,75 kroner per skind – er langt fra markedsprisen. Prisforskellen har potentielt ført til en ekstraregning for borgerne på omkring ti milliarder kroner.

Vi kender også nu til København Furs ellers hemmelige krav på hele 3,9 milliarder kroner i erstatning for et auktionshus i Glostrup.

Og vi kender ikke mindst til forløbet – fortalt i en omfattende og velfortalt rekonstruktion over tre afsnit – da regeringen var klar til at åbne statskassen for at få lukket sagen og København

Fur og Venstre pressede erstatningen i vejret, selvom dokumenter i dag viser, at minkavlerne fik milliarder mere end deres farme var værd.

Det er historier, der har givet genlyd, og har ført til andre journalistiske produktioner i alt fra P1 Morgen og Genstart til Aftenshowet og talrige podcasts.

Historierne er komplekse. Men de er fortalt med en lethed og en klarhed og undertiden en lun humor, der gør det til en fornøjelse at lytte eller læse. Også dem, der ikke i forvejen tænkte, at de var interesserede i mink eller forhandlinger om erstatninger, har på grund af formidlingen fået øjnene op for historien. På Zetland har vi set, hvordan også unge nyhedsforbrugere og mange, der troede, de var trætte af politisk journalistik, engagerede sig i historierne.

Det taler i den grad til Theis Ehler Molin og resten af holdets ære, at han og kollegerne er gået fordomsfrit og uortodokst til det gængse narrativ om minksagen. Holdet insisterede på, at hele sagen ikke var endevendt, og de turde fortælle en anden historie end én med minkavlerne i rollen som ofre. Det kræver mod at gå mod strømmen. Men allermest kræver det en evne til at fokusere og stille skarpt på de helt store spørgsmål, der kan være så simple, at de helt overses. I det her tilfælde: Hvorfor endte vi som skatteydere med en regning på 25 milliarder kroner mere end først forventet?

Historierne har gjort danskerne klogere på Danmarkshistoriens største erstatningssag nogensinde. For dette arbejde fortjener Theis Ehler Molin, Helle Fuusager, Mathias Mencke og Kaare Sørensen årets Cavlingpris.

Lea Korsgaard